

بازاری که با تحریم سکه شد

کانال کشورهای اروپایی این کار انجام می‌شود. وی بر خلاف دیگر صراف‌ها در پاسخ به این سؤال که سود صرافی‌ها از محل ایجاد این کار به چه میزان است، می‌گوید: «بیشترین سود صرافی‌ها از محل تفاوت در نرخ خرید و فروش ارز است. به علاوه برای صدور حواله نیز به ازای هر دلار بین ۴ تا ۵ تومان کارمزد دریافت می‌شود.»

بازار حواله‌ها

امامی در خصوص صدور یک حواله ۱۰ هزار دلاری این طور توضیح می‌دهد که «اگر قیمت هر دلار را حدود ۹۹۵ تومان در نظر بگیریم، مشتری علاوه بر ۹ میلیون و ۹۵۰ هزار تومان پول حواله، باید معادل ۵۰ هزار تومان (۵۱ دلار) نیز کارمزد پرداخت کند. اما اگر تحریم بانکی و ایجاد محدودیت در مبادلات رسمی ارز برای صرافی‌ها سود داشته است، بحران اقتصادی و مالی غرب، بازار این صنف را در تهران تحت تاثیر قرار داده است. در طول سال جاری، صراف‌ها از گزند بحران اقتصادی غرب که به شرق کشیده شده درمان نبوده‌اند و بازار آنها نیز تا حدودی کساد شده است. اوائل سال جاری شمسی بود که رییس مرکز مطالعات اقتصادی صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی کرده بود که به زودی بحران اقتصادی غرب تاثیرش را بر روی کشورهای خاورمیانه نشان خواهد داد. به گفته وی تاثیر بحران اقتصادی جهانی بر کشورهای خاورمیانه در نیمه دوم سال ۲۰۰۹ میلادی افزایش خواهد یافت و اقتصاد این کشورها رکود را تجربه خواهند کرد. حال که در نیمه دوم سال میلادی قرار داریم به وضوح می‌توان تاثیر این بحران را در ایران نیز مشاهده کرد.

یک صراف تهرانی با اشاره به اینکه رکود اقتصادی جهان بازار صرافی را تا حدودی کساد کرده است اظهار داشت: «تا دو سال گذشته ما حدود ۲۰۰ تا ۳۰۰ نفر در ماه مراجعه کننده داشتیم که درخواست صدور حواله و انتقال پول به خارج از کشور را داشتند. اما اکنون در هر هفته حدود ۱۰ نفر به ما مراجعه کرده و حواله برای آنها صادر می‌شود.» در واقع اگر تا دو سال گذشته این صرافی از محل صدور حواله ماهانه بین ۱۰ تا ۱۵ میلیون تومان سود دریافت می‌کرده است، این میزان با شروع رکود اقتصادی به حدود ۲ میلیون تومان کاهش یافته است. امامی در ادامه می‌گوید: «کار صراف‌ها با بازرگانان، تجار و صنعتگران ارتباط مستقیم دارد. وقتی در کار آنها رونق وجود داشته باشد، کار ما نیز رونق خواهد داشت.» به گفته وی، اما اکنون به دلیل رکود اقتصادی، دلسردی بازار و کم شدن نقل و انتقال پول از سوی سرمایه‌گذاران، سود صراف‌ها از محل صدور حواله بسیار کاهش یافته است. اگر چه حواله و انتقال پول حتی در شرایط بحران اقتصادی متوقف نمی‌شود، اما توانسته است تا حدودی، بازار پر رونق صرافی‌ها را کم رونق کند.

آیا با لغو تحریم‌های اقتصادی بازار صرافان از سکه می‌افتد؟ آیا خروج اقتصادهای صنعتی از بحران، کار صرافان را دوباره سکه می‌کند؟

هر دلار یک تومان

«مسعودی» مسئول یک صرافی دیگر که در گروه دوم قرار می‌گیرد، درباره سود ناشی از صدور حواله این طور توضیح می‌دهد: «برای هر یک دلار یا یک یورو، صدور حواله یک تومان سود خواهد داشت. به طور مثال، اگر مقدار حواله‌ای ۱۰ هزار دلار باشد، کارمزد صدور این حواله ۱۰ هزار تومان است.» صرافی دیگر در خیابان پاسداران درباره بازار صدور حواله برای صرافی‌ها، این طور اظهار نظر می‌کند: «صدور حواله‌های کمتر از هزار دلار برای ما صرفی ندارد. بنابراین باید رقم آن بالاتر از هزار دلار باشد که برای هر دلار بین ۵ ریال تا یک تومان کارمزد دریافت می‌شود.» به گفته وی، نحوه عملکرد حواله و انتقال پول به خارج از کشور نیز به این نحوه است که به عنوان مثال آقای «الف»، یک تاجر فرش، در تهران با مراجعه به صرافی خواستار انتقال ۱۰ هزار دلار می‌شود. صراف با همکاری خود در کشور مورد نظر وی تماس می‌گیرد و حواله ۱۰ هزار دلاری را به حساب بانکی وی در کشور مورد نظر واریز می‌کند.

این شیوه کار، سرعت بالایی نیز دارد و به خاطر فقدان بوروکراسی، از انتقال پول از سوی بانک سریع‌تر است. اما مسئول یک صرافی دیگر در خیابان ولیعصر

با اعمال تحریم‌های اقتصادی علیه

ایران در عمل انتقال مبالغ زیاد

پولی به سایر کشورها از طریق

سیستم بانکی با محدودیت‌های

روبه رو شده است، بنابراین صدور

حواله توسط صرافی‌ها راه حل

آسان برای عبور از تحریم است

به وجود تحریم‌های اقتصادی اشاره می‌کند و می‌گوید: «با اعمال تحریم‌های اقتصادی علیه ایران در عمل انتقال مبالغ زیاد پولی به سایر کشورها از طریق سیستم بانکی با محدودیت‌های روبه رو شده است، بنابراین صدور حواله توسط صرافی‌ها راه حل آسان برای عبور از تحریم است.» «امیر مهدی امامی می‌افزاید: «در گذشته کارگزاران ما در دبی و کویت به انتقال پول می‌پرداختند، ولی در حال حاضر این دو کشور دیگر امن نیستند و از

غزله طایفه

اگر برقراری تحریم‌های بانکی برای بسیاری از مشاغل «آب» نداشت، اما برای برخی از کاسبی‌ها «نان» داشت.

یکی از خدماتی که از هنگام برقراری و تشدید تحریم‌های تجاری علیه ایران روی غلطک افتاد و بعدها رونق گرفت، کسب و کار صرافان بود. اگر چه سال‌های سال، بانک مرکزی تمایل جدی به اعطای مجوز صرافی به صرافان و علاقمندان به فعالیت در بازار ارز نداشت، اما اعطای تدریجی مجوز صرافی باعث شد فروش خدمات ارزی از این ناحیه گسترش یابد و افراد جامعه به جای مراجعه به بازار غیررسمی ارز، صرافی‌ها را نقطه نهایی فروش و خرید ارز مورد نیازشان بدانند. با وجود اینکه این حرفه مالی نقش بسزایی در رفع نیازهای ارزی بازار به ویژه صادرکنندگان، واردکنندگان، تولیدکنندگان، دانشجویان مقیم خارج از کشور، مسافران داخلی و خارجی و ایرانیان مقیم خارج از کشور ایفا می‌کند، اما برقراری تحریم‌های بانکی و ارزی و ایجاد محدودیت در مناسبات پولی و بانکی میان بانک‌های ایرانی با سایر بانک‌های خارجی باعث شده که صرافان به روش‌های غیرمتعارف و غیررسمی، برای نقل و انتقال ارز متقاضیان روی بیاورند. نقل و انتقال ارز به صورت «تلفنی» از روش‌های انتقال وجه از سوی صرافان به آن سوی آب است. بعد از آن که انتقال ارز به همراه مسافران ایرانی که قصد سفر به سایر کشورها و ملاقات با بستگان خود را داشتند، خیلی پر مخاطره شد یا دانشجویان ایرانی که در دانشگاه‌های خارج از کشور مشغول تحصیل هستند، نتوانستند ارز مورد نیاز خود را در زمان مقرر دریافت کنند، صرافان وارد میدان شده و به صورت «تلفنی» ارز مسافران را به هر نقطه از دنیا انتقال داده‌اند. این محدودیت در شرایطی برای مسافران ایران در نقل و انتقال ارز به ویژه در مبالغ بالا وجود دارد که مسافران خارجی نیز در هنگام سفر به تهران، امکان استفاده از «ویزاکارت» و «مسترکارت» را ندارند. البته این شیوه نقل و انتقال برای صرافان به ویژه در حجج و تقاضای انبوه، سود سرشاری دارد، سودی که از محل تحریم نصیب می‌شود. مدیر یک صرافی درباره نقل و انتقال وجه به خارج از کشور و صدور حواله در خیابان فردوسی می‌گوید: «صرافی‌ها بر این اساس، به دو دسته یک و دو تقسیم می‌شوند و فقط صرافی‌های شماره دو مجوز صدور حواله را دارند. بنابراین صرافی‌هایی که در دسته اول قرار می‌گیرند، تنها می‌توانند به خرید و فروش ارز بپردازند و امکان صدور حواله را ندارند.»